

කෘමීන්ගෙන් මිනිසා ලබන ප්‍රයෝජන-3

*එස්. බී. ආර්. නිකහැටිය

නොයෙකුත් කෘමීන්ගෙන් මිනිසාට නිතැතින්ම ලැබෙන ප්‍රයෝජන පිළිබඳව කළින් ලිපි දෙකකදී සඳහන් කළෙමු. කෘමීන් ඔවුනොවුන් විනාශ කර ගැනීමෙන් අපට කර දෙන සේවයද සුළුපටු නොවේ. කුඩා පැළෑටි කා දමා ජීවත් වන කෘමීන් පාලනය කළ නොහැකි අන්දමින් ලොව පුරා පැතිර යාම වළක්වන එකම සාධකය වනුයේ, එක් කෘමියෙක් තවත් කෘමියෙක් ආහාර කොට ගැනීමෙන් සිදු වන ස්වභාවික පාලනයයි. කෘමී සතුරු උවදුර මැඩ පැවැත්වීමෙහි ලා කෘමීන් විසින්ම අපට සිදු කර දෙන මෙහෙය, කිසිදුක මිනිසාට තනිව සිදු කළ නොහැකි කාර්යයකි.

කෘමීන් ආහාර කොට ගන්නා අනෙකුත් කෘමීහු ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ග දෙකකට අයිති වේ.

1. විලෝපිකයන් හා
2. පරපෝෂිතයන් වශයෙනි.

විලෝපිකයෝ

තමන්ට වඩා කුඩා වූත්, හවිහරණයක් නැත්තාවූත් අනෙකුත් සතුන් ගිල දමන කෘමීන් (හෝ වෙනත් සතුන්) විලෝපිකයන් වශයෙන් හැඳින්වේ. ගොදුරට ලක්වන කෘමියා සාමාන්‍යයෙන් විලෝපිකයාට වඩා දුබලය; නැතහොත් තම සතුරාගෙන් ගැලවීමේ මාර්ගයක් සොයා ගැනීමට අසමත්ය. මෙහිදී දැක්විය හැකි හොඳම උදාහරණයක් වනුයේ ගෙවතු වල දක්නට ලැබෙන ගොළුබෙල්ලා, කණමැදිරියාගේ ගැහැණු සතා විසින් විනාශ කරනු ලැබීමයි. දහස් ගණන් කණ මැදිරියන් ආලෝකය විහිදුවමින් රාත්‍රියෙහි ගස් මත පියාසර කිරීම අපට දක්නට ලැබෙන

සාමාන්‍ය දර්ශනයකි. මෙසේ පියාසර කරන සියළුම කණ මැදිරියන් පිරිමි සතුන් බවත්, ඔවුන්ගේ ගැහැණු සතුන් පත්තැයින් වැනි පියාපත් නොමැති කෘමී විශේෂයක් බවත් අපි වැඩි දෙනෙක් නොදනිමු. කණ මැදිරියාගේ ගැහැණු පිරිමි කෘමී දෙවර්ගයටම පොදු ලක්ෂණය වනුයේ ආලෝකය විහිදුවීමට හැකි වීමයි. ගැහැණු කෘමියා රැ බදුල්ලා වශයෙන් හැඳින්වෙන අතර දිවා කාලයෙහි අඳුරු තැන්වල සැඟවී සිටින මෙම කෘමියා රාත්‍රී කාලයෙහි ආහාර සොයමින් එළියට එයි. සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් පරිසරයක ජීවත් වන පිරිමි සතා පොළඹවා ගැනීම සඳහා රැ බදුල්ලා උගේ ආලෝක සංඥා උපයෝගී කර ගනී. රැ බදුල්ලාගේ ප්‍රධානතම ආහාරය වනුයේ ගොළුබෙල්ලන්ය. ගෙවතු වවත්තන්ගේ හතුරෙක් වන ගොළුබෙල්ලා ඉක්මණින් විනාශ කර දැමීමට රැ බදුල්ලා සමත් වේ.

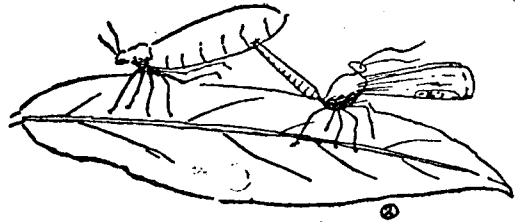
රැ බදුල්ලාට අසුවී

රැ බදුල්ලාට අසුවුවහොත් ගොළුබෙල්ලාට කිසියෙක් ගැලවීමක් නොමැත. ගොළුබෙල්ලාගේ සාරය රැ බදුල්ලා විසින් උරා බොනු ලැබේ. (1 වෙනි පිංතූරය බලන්න.) මෙය එක් උදාහරණයක් පමණි. කෘමීන් විසින්ම වෙනත් කෘමීන් ආහාරයට ගනිමින් ගොවියාට සෙතක් වන පරිදි කෘමී ලෝකය ඕනෑවට වැඩියෙන් පැතිරෙන්නට ඉඩ නොදෙන මෙවැනි අවස්ථා බහුලය.

* පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ නිලධාරී

පරපෝෂිතයෝ

අනෙකුත් ජීවියෙකුගේ සිරුර මත හෝ සිරුර තුළ සිය නිවෙස් ඉදි කර, යටත් පිරිසෙයින් එක් වර්ධන අවස්ථාවකවත් අනෙක් ජීවියාගේ සිරුරෙන් ආහාර ලබා ගන්නා ජීව විශේෂයන් පරපෝෂිතයින් යනුවෙන් හැඳින්වේ. පරපෝෂිතයින් ඉහත සඳහන් කාර්යයන් සඳහා තෝරා ගන්නා ජීවියා සාමාන්‍යයෙන් පරපෝෂිතයාට වඩා විශාල, ඊට වඩා ශක්තිය ඇති ජීවියෙකි. උදාහරණයක් ලෙස නොමැරෙන අතර පරපෝෂිත ඇසුරෙහි දිගු කලක් හෝ කෙටිකලක් සිටියි. කුඩිත්තන්ගේ සිරුර තුළ සිය බිත්තර දමන කුඹුල් කෘමි විශේෂය මේ සම්බන්ධයෙන් දැක්විය හැකි හොඳ උදාහරණයකි. (2 වෙනි පිටුවේ බලන්න.) බිත්තර තුළින් එළියට එන පිළිවි කුඩිත්තාගේ සිරුර විකේන් වික විනාශ කරමින් සිය සම්පූර්ණ වර්ධන අවස්ථාව උගේ සිරුර තුළ ගත කරන අතර කුඩිත්තාට වහාම මරණය ගෙන දෙන පරිදි උගේ ශරීර අවයව කා නොදැමීමට පිළිවි ඉවෙන් මෙන් ප්‍රවේශම් වෙයි. කුඩිත්තා මැරුණ පසු, උගේ සිරුර සිදුරු කරගෙන පරපෝෂිතයෝ එළියට එයි.

කුඹුල් බිත්තර

අපට වටිනා මෙහෙයක් කරන තවත් කෘමියෙක් වනුයේ, පොල් ගසට මහත් විනාශයක් සිදු කරන පොල් කුරුමිණියා විනාශ කරන කුඩා කෘමි විශේෂයයි. පොල් කුරුමිණි උවදුර මැඩ පැවැත්වීම සඳහා ගත් උත්සාහයන් සියල්ල අසාර්ථක වූ පසු මෙම කෘමියා පිටරටින් මෙහි ගෙන්වීමට සිදු වූ අතර උදාහරණයක් ලෙස පොල් කුරුමිණි වංසගතය නැති කරමින් පොල් කුරුමිණියන් ගිල දමුවේය.

පරපෝෂිතයෙකුට සිය වර්ධනය සඳහා සාමාන්‍යයෙන් වෙනත් එක් ජීවිතයක් ප්‍රමාණවත් වන අතර විලෝපිකයෙක් වීමින් වෙනත් ජීවින් කිහිප දෙනෙක් ගොදුරු කර ගනු ලැබේ. විලෝපිකයින් ක්‍රියාශීලී, දිගු ජීවිත කාලයක් ඇති කෘමීන් වන්නේය. එහෙත් පරපෝෂිතයෝ කෙටි ජීවිත කාලයක් ඇති, වැඩි ක්‍රියාශීලී බවක් නොමැති ජීවින් විශේෂයකි.